

Písemná příprava

Název předmětu: Řízení zdrojů v ozbrojených silách

Garant předmětu: doc. RSDr. Luboš Štancl, CSc.

Zpracoval: doc. Ing. Miroslav Cempírek, CSc.

Téma: Plánování a řízení provozu vojenské pozemní techniky

Vzdělávací cíl: Objasnit význam organizace používání techniky, provádění technických údržeb a oprav vojenské techniky. Přiblížit hlavní úkoly logistické podpory v oblasti TEZ. Vysvětlit postupy zpracování požadavků na opravy techniky praporu.

Obsah:

Úvod

1. Základní pojmy v oblasti TEZ
2. Hlavní úkoly technické služby
3. Systém údržby techniky
4. Opravy techniky
5. Hlavní směry ke zlepšení provozuschopnosti techniky

Závěr

Úvod

Úkoly v oblasti používání, údržby, oprav, metrologie a technického zabezpečení jsou plněny v rámci přidělených finančních prostředků a dosažitelných opravárenských kapacit. Cílem používání PVT je dosáhnout správného používání pozemní vojenské techniky podle jejich takticko-technických parametrů a při dodržování technických norem a pravidel zabezpečujících spolehlivé plnění požadovaných funkcí techniky. Používání techniky zahrnuje plnění úkolů vojenskými útvary a zařízeními AČR na území ČR a v zahraničí.

1. Základní pojmy v oblasti TEZ

Údržba PVT

Cílem je udržení vysoké spolehlivosti techniky. Tato oblast zahrnuje soubor preventivních technických a organizačních opatření k zabezpečení plné provozuschopnosti vojenské techniky, jako ošetření (očistění), souhrn preventivních kontrolních, seřizovacích, mazacích a opravářských úkonů v souladu s příslušnými předpisy (příručkami).

Opravy PVT

Cílem této oblasti je obnovení provozních schopností techniky a zachování odborné schopnosti personálu pro zajištění oprav v polních podmínkách. Oblast je charakterizována souborem technických a organizačních opatření k uvedení techniky do provozuschopného stavu, které spočívají v odstranění závady výměnou vadných součástí, součástkových celků a skupin. Druhy oprav jsou blíže definovány ČSN 30 0033 a předpisem Log 2-4 Vojskové opravy pozemní vojenské techniky, hlava 2.

Ukládání PVT

Cílem je zachování provozuschopného stavu a spolehlivosti souborem technických a organizačních opatření omezujících vliv fyzického stárnutí techniky při jejím skladování.

Vyprošťování

Cílem je uvolnění a vytažení pozemní vojenské techniky za použití vlastních prostředků (samovyproštění) nebo jiné techniky po uvíznutí (zapadnutí).

Odsun

Cílem odsunu je přemístění poškozené pozemní vojenské techniky do nejbližších skrytů, její odvězení nebo přeprava k odsunovým komunikacím, na shromaždiště poškozené techniky případně do opravárenských zařízení.

Metrologie a technický dozor (Metrologická služba)

Cílem této oblasti je dodržování souboru pravidelných, striktně stanovených preventivních, technických a organizačních opatření k zabezpečení provozu vojenské techniky dle zákona číslo 505/1990 Sb., o metrologii a zákona číslo 174/1968 Sb., o technickém dozoru ve znění změn a doplňků.

2. Hlavní úkoly technické služby

V míru:

- organizovat používání techniky, provádění údržby a oprav u čety oprav techniky
- zpracovávat požadavky na opravy techniky praporu a pojištění podle zákona
- zpracovávat plán opravárenské činnosti čety oprav
- plánovat a řídit činnost čety oprav, vyčleňování dílenských a opravárenských prostředků
- využívat ISL v oblasti údržby výzbroje a techniky

V operacích:

- udržet provozuschopnost PVT s důrazem na plnění úkolů na rozhodujících směrech a prostorech
- řídit technický průzkum, vyprošťování a odsuny poškozené PVT
plánovat a řídit provádění údržby a oprav
- doplňovat vojska potřebným materiálem

3. Systém údržby techniky

Logistické orgány brigád a leteckých základen řídí zpracování plánů provozu, údržby a oprav, revizí včetně metrologického zabezpečení a technického dozoru podřízených útvarů a

zařízení. Zpracovává a sumarizuje požadavky na realizaci údržby, oprav, revizí, kalibrací a zákonných revizí u vojenských a mimovojenských opravců. Řídí nasazení opravárenských prostředků praporů.

Logistika praporů a oddílů organizuje provoz vojenského materiálu, provádění údržby a oprav u čet oprav techniky. Zpracovává požadavky na opravy, údržbu, kalibrace a zákonné revize VM praporu, oddílu. Zpracovává plán opravárenské činnosti čtyř oprav. Plánuje a řídí nasazení činnosti čtyř oprav, vyčleňování dílenských a opravárenských prostředků (technické zabezpečení).

Technická údržba VTM

Je souhrn úkonů, jejichž cílem je udržet techniku ve správném technickém stavu, předcházet závadám a předčasnému a nadměrnému opotřebení jednotlivých skupin a ústrojí techniky; u tankové a automobilové techniky se provádí po ujetí stanoveného počtu kilometrů. Jednotlivé druhy údržby se provádí na nejnižším organizačním stupni - útvar. Veškeré druhy údržby mimo technické údržby číslo 1 a 2 provádí řidič, obsluha, osádka za pomoci dílenských specialistů čtyř oprav techniky. Technickou údržbu provádí v plném rozsahu vyškolení dílenští specialisté ve stacionárních dílnách v místech stálé dislokace nebo v polních podmínkách s využitím pojízdných opravářských prostředků.

Veškeré druhy údržby techniky jsou nezbytné k zachování provozuschopnosti a bojeschopnosti techniky. Při všech je prováděna kontrolní činnost a současně jsou odstraňovány zjištěné závady a nedostatky.

Při provádění technické údržby číslo 1 a 2 se současně obnovuje zásoba provozních jednotek(PJ) po vyčerpání meziopravní normy. Tato zásoba PJ je dána na každý typ techniky individuálně odbornými předpisy. Dále se technická údržba provádí minimálně 1x ročně u techniky, která má roční provozní normu nižší, než je stanovená provozní norma mezi jednotlivými druhy údržby a u techniky zařazené v kategorii „uložená“.

Bez provedené technické údržby nesmí být technika ze strany uživatele provozována k žádnému účelu. Překračováním meziopravních norem technické údržby dochází k nadměrnému opotřebení exponovaných dílů a celků techniky, zvyšuje se pravděpodobnost vzniku závady či havárie motorů.

Systém údržby zahrnuje:

- kontrolní prohlídku,
- údržbu po použití,
- základní údržbu,

- technickou údržbu číslo 1,
- technickou údržbu číslo 2,
- zvláštní druhy údržby, mezi něž patří
- příprava techniky na sezónní provoz,
- údržba techniky po použití v těžkých klimatických podmínkách,
- údržba techniky po plavbách,
- údržba techniky po jízdě tanků pod vodou,
- údržba techniky po hlubokém brodění.

4. Opravy techniky

Oprava techniky je soubor činností, jejichž cílem je obnovení technických vlastností opotřebovaných nebo poškozených částí techniky na předepsanou, popř. předem dohodnutou úroveň.

Podle rozsahu se opravy techniky dělí na generální opravy (GO), celkové opravy skupin, podskupin nebo součástkových celků a běžné opravy (BO).

Z hlediska složitosti se v armádě opravy techniky rozdělují do 4 úrovní:

- a) první úroveň tvoří opravy, které zabezpečuje obsluha a dílenští specialisté vlastního útvaru nebo útvaru, který poskytuje odbornou péči;
- b) druhou úroveň tvoří opravy, které zabezpečuje prapor logistiky;
- c) třetí úroveň tvoří opravy, které zabezpečuje opravárenská základna-centrum oprav;
- d) čtvrtou úroveň tvoří opravy, které zabezpečují vojenské opravárenské podniky, letecké opravny a vybraní mimo-vojskoví opravci.

První úroveň

Je zabezpečena obsluhou pozemní vojenské techniky, jednotkami typu družstvo oprav, četa oprav útvarů (zařízení) a nákupem služby. Realizuje předepsané druhy údržeb, opravy, odstraňování závad a poruch.

Druhá úroveň

Je zabezpečena jednotkami 142. praporu oprav a Metrologickou laboratoří.

Prapor oprav je určen k logistické podpoře určených bojových jednotek poskytováním oprav druhé úrovně, vyprošťováním a odsuny techniky a posílením opravárenských a odsunových kapacit podporované jednotky. Mírově poskytuje podporu především v rámci výcviku.

V případě volných kapacit je prapor využíván k doplnění kapacit stacionárního systému logistické podpory.

Rozsah činnosti a oprav:

- složité běžné opravy, omezeně NO, vyšší stupně údržby zbraňových systémů, zákonné revize, ověření měřících přístrojů, ME a TK;
- tvoří hlavní prvek národní podpory při plnění úkolů v zahraničí;
- zabezpečení jednotek ve VVP v ČR i v zahraničí, zabezpečení zahraničních misí, servis ve prospěch útvarů v místě stálé dislokace příp. na VVP;
- odborné řízení opravárenských prostředků podporované bojové jednotky;
- koordinace a realizace veškerého opravárenského a evakuačního úsilí 2.stupně;
- odsun materiálu a techniky od zadní hranice podporované bojové jednotky;
- odborná podpora jednotek na zásobovacích a přepravních osách.

Metrologická laboratoř je určena k logistické podpoře útvarů společných sil poskytováním ověřování a kalibrací měřících přístrojů (etalonů) v oblasti elektrických veličin a malých tlaků. Dále provádí metrologický dozor u vojenských útvarů v podřízenosti velitelství společných sil. Metrologická laboratoř nemůže vykonávat jakoukoliv činnost mimo resort MO.

Rozsah činnosti:

- ověřování a kalibrace:
- v oboru elektrických veličin (el. napětí, el. proud, el. odpor, kapacita, čas);
- v oboru radiotechnických veličin (navigační signály leteckých zařízení, generátory signálů a impulsů, útlum, standardní modulace signálu);
- v oboru mechanických veličin (síla, moment síly, barometrický tlak);
- opravy měřících přístrojů.

Třetí úroveň

Zabezpečuje se jednotkami Centra oprav.

Centrum oprav je určena k poskytování logistické podpory logisticky nesamostatných jednotek sil podpory a výcviku a zabezpečení třetí úrovně oprav AČR, vyprošťováním a odsunem techniky a posílením opravárenských a odsunových kapacit podporované jednotky. Poskytuje podporu především v rámci výcviku logisticky nesamostatných jednotek sil podpory.

Rozsah oprav:

- složité běžné opravy (VNO) u neperspektivních typů techniky, vyšší stupně údržby zbraňových systémů, zákonné revize, ověření měřících přístrojů, ME a TK;
- zabezpečení provádění technické údržby a krátkodobého ukládání techniky v dispoziční zásobě;
- zabezpečení provádění technické údržby, konzervace a ochrany vojenského materiálu v nedotknutelné zásobě (podle schválené organizační struktury k cílovému stavu);
- zabezpečení kalibrací přístrojů.

6. Hlavní směry ke zlepšení provozuschopnosti techniky

- Kvalitní plnění úkolů údržby techniky podle stanovených norem a předepsané kvality. K tomu zkvalitnit řídicí práci a kontrolní činnost.
- Zvýšit úroveň stavu řešení neprovozuschopné techniky na všech stupních. Hledat nové možnosti, formy a metody zkvalitnění všech procesů přispívajících k zabezpečení provozuschopnosti techniky. K tomu zlepšit a zkvalitnit informační tok o neprovozuschopné technice u útvaru i k nadřazeným stupňům. Zabezpečit pravidelnou aktualizaci dat o neprovozuschopnosti techniky v ISL / SUVT / Závady.
- Zvýšit využití produktivní činnosti dílenských jednotek útvarů k provádění oprav, zamezit využívání dílenských specialistů na úkoly nesouvisejícími se zajištěním oprav a údržby. Důsledně zpracovávat měsíční plán údržby a oprav techniky odpovědnými funkcionáři a zabezpečit jeho plnění.
- Obnovit systém pravidelného provádění generálních oprav a obměn techniky s cílem snížit výskyt závad na technice.

Závěr

Pokud není údržba prováděna ve stanovených lhůtách a normách čerpání provozních jednotek ve stanoveném rozsahu, dochází k poškození jednotlivých dílů a celků. Důsledkem vzniku poškození a neprovozeroschopnosti VTM je nutnost provádět nákladné opravy ke zbojeschopnění techniky.

Jednou z příčin neprovádění stanovené údržby u útvarů je nedůsledná kontrolní činnost u útvarů ze strany provozovatele vojenských vozidel při provozu techniky. Velitelé (provozovatelé techniky) jsou plně odpovědní za plnou provozuoschopnost a bojeschopnost pozemní vojenské techniky a výzbroje. Velitelé útvarů a jejich orgány logistiky musí mít trvalý přehled o stavu čerpání provozních jednotek na přidělené technice v průběhu celého výcvikového roku.

Úkoly pro samostatnou práci:

1. Charakterizujte hlavní úkoly technické služby v míru a operacích.
2. Rozeberte systém údržby techniky
3. Objasněte povinnosti velitelů a náčelníků při používání techniky.